



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 502/2016-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. augusta 2016 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti J. F. K., s. r. o., Pod dráhami 3, Zvolen, zastúpenej advokátom JUDr. Emilom Vaňkom, advokátska kancelária, Tínie 134 (adresa na doručovanie Sládkovičova 2, Zvolen), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Daňového úradu Banská Bystrica v konaní o žiadosti doručenej 1. decembra 2011 o zaplatenie sankčného úroku podľa § 35b ods. 7 zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov a postupom Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky v konaní o žiadosti doručenej 11. januára 2012 o zaplatenie sankčného úroku podľa § 35b ods. 7 zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť spoločnosti J. F. K., s. r. o., o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

## Odôvodnenie:

### I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. júna 2016 doručená sťažnosť spoločnosti J. F. K., s. r. o., Pod dráhami 3, Zvolen (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Daňového úradu Banská Bystrica (ďalej len „daňový úrad“) v konaní o žiadosti doručenej 1. decembra 2011 o zaplatenie sankčného úroku podľa § 35b ods. 7 zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správe daní“) a postupom Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „finančné riaditeľstvo“) v konaní o žiadosti doručenej 11. januára 2012 o zaplatenie sankčného úroku podľa § 35b ods. 7 zákona o správe daní.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že jeho právny predchodca ( [REDACTED] ) uplatnil v daňovom priznaní k dani z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie august 1999 nárok na vrátenie nadmerného odpočtu v sume 1 501 581,13 €. Daňový úrad následne realizoval daňové kontroly, po ukončení ktorých zaplatil sťažovateľovi nárokovaný nadmerný odpočet na dani z pridanej hodnoty 28. novembra 2011. Podľa názoru sťažovateľa *„po zaplatení istiny, bolo povinnosťou žalovaných prostredníctvom správca dane podľa § 35b ods. 7 zákona o správe daní poukázať oprávnenému navrhovateľovi do 15 dní od poukázania neoprávnene zadržovaných prostriedkov aj sankčný úrok“*.

V dôsledku nečinnosti daňového úradu sťažovateľ *„podaním z 01. 12. 2011 požiadal daňový úrad o zaplatenie sankčného úroku zo sumy istiny 1 501 581,13 € za obdobie od 25. 09. 1999 do 28. 11. 2011 s návrhom aby výšku vypočítal správca dane... Týmto podaním účastníka konania začalo daňové konanie, ktoré doteraz nebolo skončené podľa zákona a nebolo vydané rozhodnutie s rôznymi výhovorkami.*

*Například listom z 22. 12. 2011 bolo žalobcovi oznámené, že právna úprava sankčného úroku za neoprávnene zadržované peňažné prostriedky bola v zákone č. 511/1992 Zb... zavedená s účinnosťou od 01. 01. 2004. Na základe platnej legislatívy nie je v súčasnom období možné uplatniť postup podľa ustanovenia § 35b zákona č. 511/1992 Zb...“.*

*Sťažovateľ následne „žiadost'ou doručenou 11. 01. 2012 Finančnému riaditeľstvu SR Bratislava opakovane požiadal o zaplatenie sankčného úroku nadriadený orgán, pričom uviedol, že oznam správcu dane, uvedený v liste z 22. 12. 2011 je v absolútnom rozpore s platnou právnou úpravou...“.*

*Ďalej sťažovateľ v sťažnosti informuje, že „Finančnému riaditeľstvu SR Bratislava doručil... 05. 04. 2012 podanie..., v ktorom uvádza, že na Finančné riaditeľstvo SR podal opätovnú žiadosť o zaplatenie sankčného úroku dňa 05. 01. 2012, o ktorej vybavení nebol vyrozumený... Na daňový úrad bola urgencia doručená 12. 04. 2012. Daňový úrad listom zo 17. 05. 2012 odstúpil žiadosť o zaplatenie sankčného úroku... z 11.01.2012 Finančnému riaditeľstvu SR Banská Bystrica. Uvedené bolo 18. 05. 2012 doručené aj daňovému úradu.“. Následne podľa tvrdenia sťažovateľa mu daňový úrad listom č. 9600302/5/52963/2012 z 21. mája 2012 oznámil, že «podľa stanoviska Odboru právnych služieb Finančného riaditeľstva SR žiadateľ nemá nárok na zaplatenie sankčného úroku za neoprávnene zadržované peňažné prostriedky podľa § 35b a ani na zaplatenie úroku podľa § 63 z. č. 511/1992 Zb... Finančné riaditeľstvo SR, sekcia daňová, Banská Bystrica odstúpilo dňa 09. 07. 2012 na daňový úrad podanie doručené 04. 06. 2012 označené ako „Predžalobná výzva“, ktorého obsahom je opätovná výzva žalobcu na vyplatenie sankčného úroku. Uvedené podanie odstúpilo Finančné riaditeľstvo SR daňovému úradu z dôvodu vecnej príslušnosti. Potom bolo na daňový úrad 24. 09. 2012 doručené podanie ako „odvolanie proti rozhodnutiu FR SR č. 9600302/5/52963/2012 z 21. 05. 2012“...». Toto podanie podľa sťažovateľa daňový úrad odstúpil „na priame vybavenie Finančnému riaditeľstvu SR Banská Bystrica, ktoré ho vrátilo daňovému úradu na priame vybavenie s tým, že odvolací orgán rozhoduje o opravných prostriedkoch v zmysle procesnoprávneho predpisu a preto nie je v predmetnej veci oprávnený konať“.*

Podľa sťažovateľa v nasledujúcom období prebiehala medzi daňovým úradom a finančným riaditeľstvom výmena podaní, po ktorej *«daňový úrad 30. 10. 2012 vyzval daňový subjekt na odstránenie nedostatkov podania z 24. 09. 2012 označeného ako „odvolanie“ a určil na odstránenie lehotu 15 dní. Nad rámec zákona i logiky sa snažil eliminovať snahu o zaplatenie nároku tak, že požadoval odstrániť od žalobcu ním samým vykonštruované nedostatky podania...»*. Vyjadrenie k výzve doručil sťažovateľ daňovému úradu 27. novembra 2012 a uviedol, že *«na odvolaní nemieni nič meniť a dopĺňať a trvá na tom, aby bolo predložené na rozhodnutie nadriadenému orgánu a aby bolo o ňom bezodkladne rozhodnuté. Daňový úrad listom z 19. 12. 2012 daňovému subjektu oznámil, že jeho podanie označené ako „odvolanie“ považuje za nepodané, nakoľko neodstránil nedostatky podania.»*.

Sťažovateľ uvádza, že na základe jeho podnetu upozornil 29. októbra 2015 prokurátor Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici *„na nezákonný postup... spočívajúci v nečinnosti ale ani jeden z odporcov, ktorý o upozornení rozhodoval naň adekvátne podľa zákona nezareagoval a ani ho nerešpektoval, ale ho odmietol listom Finančného riaditeľstva SR 1100301/1/120288/2015/498 z 13. 03. 2015“*. Sťažovateľ tvrdí, že sa na finančnom riaditeľstve 17. septembra 2014 domáhal svojich práv aj sťažnosťou, *„ktorá bola odložená listom 1300210/1/11152/2015 z 13. 01. 2015“*. Sťažovateľ *„podal aj návrhy na nečinnosť žalovaných na Krajský súd v Banskej Bystrici, avšak predmetom prieskumu boli iné akty žalovaných, ktoré nepodliehali preskúmaniu súdom, lebo išlo o akty, ktoré sú z prieskumu vylúčené a preto ich súdy v rozhodnutiach 24 S/44/2013 a 24 S/159/2014 zamietli. Nad rámec prieskumného konania však obidva súdy konštatovali nezákonnosť postupu žalovaných po podaní žiadosti o zaplatenie sankčného úroku a aj ich omyly v právnom názore a nezákonnosť v postupe a rozhodovaní a jednoznačne zastali stanovisko, že konanie bolo začaté 01. 12. 2011 a že nebolo skončené zákonným spôsobom, ktorý si vyžaduje preskúmateľné a zákonné rozhodnutie, či už je kladné, alebo záporné.“*.

Napokon sťažovateľ sumarizuje, že *„postup daňového úradu v konaní o návrhu daňového subjektu na zaplatenie sankčného úroku nebol v súlade so zákonom, pretože v zákonnej lehote nevydal vo veci rozhodnutie, naopak zostal nečinný, a to neúmerne dlhú dobu (viac ako 4 roky), čo je v príkrom rozpore so zmyslom a účelom*

*právnej úpravy a príkladným porušením právnej istoty účastníka konania. Aj podľa názoru vyššie citovaných súdov a prokuratúry niekoľko neformálnych oznámení na opakované žiadosti daňového subjektu, s obdobným obsahom, nemožno považovať za rozhodnutie vo veci, nakoľko neobsahujú elementárne zákonné náležitosti, nie je možné sa voči nim účinne brániť.“.*

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci samej nálezom takto rozhodol:

*„Základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov postupom Daňového úradu Banská Bystrica, Nová 13, 974 04 Banská Bystrica a Finančného riaditeľstva SR, Lazovná č. 63, 94 01 Banská Bystrica v konaní o žiadostiach sťažovateľa doručenými im dňa 01. 12. 2011 a dňa 22. 01. 2012 o vyplatenie sankčného úroku za neoprávnene zadržované finančné prostriedky podľa § 35b ods. 6 Zákona o správe daní porušené bolo.*

*Daňový úrad Banská Bystrica, Nová 13, 974 04 Banská Bystrica a Finančné riaditeľstvo SR, Lazovná č. 63, 94 01 Banská Bystrica sú povinní konať a rozhodnúť o žiadostiach žalobcu z 01. 12. 2011 a 11. 01. 2012 o zaplatenie sankčného úroku do 15 dní od oznámenia nálezu.*

*Daňový úrad Banská Bystrica Nová 13, 974 04 Banská Bystrica a Finančné riaditeľstvo SR, Lazovná č. 63, 94 01 Banská Bystrica sú povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne sťažovateľovi na účet... primerané finančné zadostučinenie vo výške 10 000 € do 15 dní od oznámenia nálezu.*

*Žalovaní sú povinní do 15 dní od nálezu nahradiť žalobcovi trovy právneho zastúpenia vo výške 271,48 €.“*

## **II.**

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd má v ústave a zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 49 a nasledujúcich zákona o ústavnom súde). Inak povedané, každý návrh bez výnimky musí spĺňať všeobecné náležitosti. Všeobecné náležitosti sa týkajú formy a obsahu návrhu.

Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde). To znamená, že ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Uvedené platí osobitne v prípadoch, v ktorých sú osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd zastúpené kvalifikovaným právnym zástupcom, advokátom.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy...

Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie,

- a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili,
- b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody,
- c) proti komu sťažnosť smeruje.

Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

Ústavný súd po preštudovaní odôvodnenia predloženej sťažnosti vyhodnotil, že táto obsahuje množstvo skutkových informácií o priebehu vybavovania žiadostí, ktoré sťažovateľ orgánom daňovej správy doručil. Informácie sú však často prednesené nepresne, vzájomne odporujúcim spôsobom a nepredkladajú čitateľovi dostatočne zrozumiteľný a vnútorne logicky a harmonicky pôsobiaci obraz o skutkovej stránke kauzy.

Súčasne ústavný súd zistil, že predložená sťažnosť neobsahuje žiadne prílohy (okrem splnomocnenia udeleného právnomu zástupcovi).

V nadväznosti na uvedené ústavný súd zdôrazňuje, že začatie konania podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je ovládané dispozičnou zásadou, ktorá prenáša procesnú zodpovednosť za podobu, v akej sa mu poskytne ústavno-súdna ochrana, na sťažovateľa. Práve sťažovateľ je povinný predložiť ústavnému súdu tak formálne vybavený návrh na začatie konania (sťažnosť), na základe ktorého bude ústavný súd pri predbežnom prerokovaní schopný utvoriť si úsudok o (ne)splnení procesných podmienok pre ďalšie konanie o sťažnosti.

Uvedené hľadiská predstavujú východisko pre interpretáciu a uplatňovanie § 20 ods. 1 v spojení s § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde. To znamená, že sťažovateľ je povinný k sťažnosti pripojiť také prílohy, ktoré by slúžili aspoň ako dôkaz existencie zásahu, ktorý má porušovať jeho základné práva a slobody, a proti ktorému sťažnosťou brojí.

Sťažovateľ tvrdí, že k zásahu do jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov došlo postupom daňového úradu i postupom finančného riaditeľstva pri vybavovaní jeho podaní, ktorými sa domáhal zaplatenia sankčného úroku z neoprávnene zadrživanej sumy nadmerného odpočtu na dani z pridanej hodnoty. Ústavný súd rozumie, že negatívnu skutkovú črtu (nekonanie, pasivita, nečinnosť) nemožno dokazovať priamym dôkazom. V sťažnosti však sťažovateľ uvádza množstvo dokázateľných faktov spôsobilých účinne poslúžiť ako nepriame dôkazy. Ide o obe podané žiadosti, o oznámenie daňového úradu z 21. mája 2012, výzvu daňového úradu z 30. októbra 2012, oznámenie finančného riaditeľstva z 13. januára 2015 o odložení sťažnosti sťažovateľa a ďalšie (napr. podnet sťažovateľa adresovaný orgánom prokuratúry a jeho vybavenie).

Všetky uvedené dôkazy by boli spôsobilé vytvoriť ústavnému súdu skutkový obraz prejednávanej veci umožňujúci posúdiť procesné podmienky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré musia byť splnené na to, aby bolo možné sťažnosť prijať na ďalšie konanie alebo spoľahlivo identifikovať dôvod na jej odmietnutie.

V tejto súvislosti neušlo pozornosti ústavného súdu, že sťažovateľ v sťažnosti navrhol *„zabezpečiť všetky príslušné zložky konania od žalovaných, ktoré sa zaoberali podaniami žalobcu, a predložiť spisy KSBB... a upozornenie Krajského prokurátora...“*. Splnenie zákonnej požiadavky navrhnutí v sťažnosti dôkazy však nemôže nachádzať reálne uplatnenie v takej podobe, že sťažovateľ navrhne ústavnému súdu vyžiadať si od orgánov verejnej moci aj dôkazy, ktoré je spôsobilý predložiť sám (inak by sa z § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde stala obsolétna norma). Osobitne to platí v štádiu predbežného prerokovania sťažnosti, ktoré sa dominantne zameriava na splnenie jej procesných podmienok. Už konštatovaná dispozičná zásada si tu vyžaduje maximálnu procesnú aktivitu sťažovateľa a len výnimočne procesnú aktivitu ústavného súdu vyvolanú návrhom sťažovateľa.

Keďže sťažovateľ k sťažnosti nepripojil žiaden relevantný dôkaz svojich tvrdení, jeho sťažnosť nespĺňa náležitosti požadované zákonom o ústavnom súde v § 20 ods. 1

(odôvodnenie návrhu v spojení s navrhovanými dôkazmi) a v § 50 ods. 2 (dôkaz o inom zásahu).

Pri charaktere popísaných formálnych nedostatkov predloženej sťažnosti neprichádza do úvahy eventuálny procesný postup spočívajúci vo výzve právnomu zástupcovi sťažovateľa na odstránenie nedostatkov sťažnosti (§ 129 ods. 1 Civilného sporového poriadku v spojení s § 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde). Povinnosti advokáta vyplývajúce zo zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je advokát povinný vykonávať tak, aby boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, III. ÚS 236/07, III. ÚS 334/09).

Pretože predmetná sťažnosť v predloženej podobe neobsahuje náležitosti, ktoré na uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovuje ústava a zákon o ústavnom súde, a síce relevantné dôkazy nadväzujúce na skutkové tvrdenia sťažovateľa rozhodujúce pre posúdenie procesných podmienok podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ústavný súd sťažnosť odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2016